

NÁMĚTY PRO PODPORU SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ

Skupina oborů vzdělání 39 Speciální a interdisciplinární obory
- kategorie dosaženého vzdělání L0

OBSAH

Úvod	3
Slovníček pojmů	4
Legislativní prostředí.....	4
Popis cílů spolupráce škol se zaměstnavateli	5
Vymezení skupiny oborů vzdělání	6
Praktické vyučování	7
Využití odborníků z praxe.....	20
Profilová část maturitní zkoušky	24
Stáže učitelů odborných předmětů, odborného výcviku a vybraných všeobecně vzdělávacích předmětů	27

ÚVOD

Materiál vznikl v rámci projektu POSPOLU – Podpora spolupráce škol a firem, který je realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Model představuje nástroj, který slouží jako podpora při vymezování obsahu a podmínek spolupráce školy a zaměstnavatele¹.

Obsahuje nejrůznější aspekty, které je třeba řešit při navazování, průběhu a vyhodnocení spolupráce. Je určen školám i zaměstnavatelům. Je vhodným vodítkem jak pro již vytvořená fungující partnerství, tak pro subjekty, které mají zájem spolupráci teprve navázat.

Model nemá charakter závazného dokumentu, jeho funkce je inspirativní, obsahuje náměty k nastavení a rozvoji vlastní spolupráce školy a jejích sociálních partnerů.

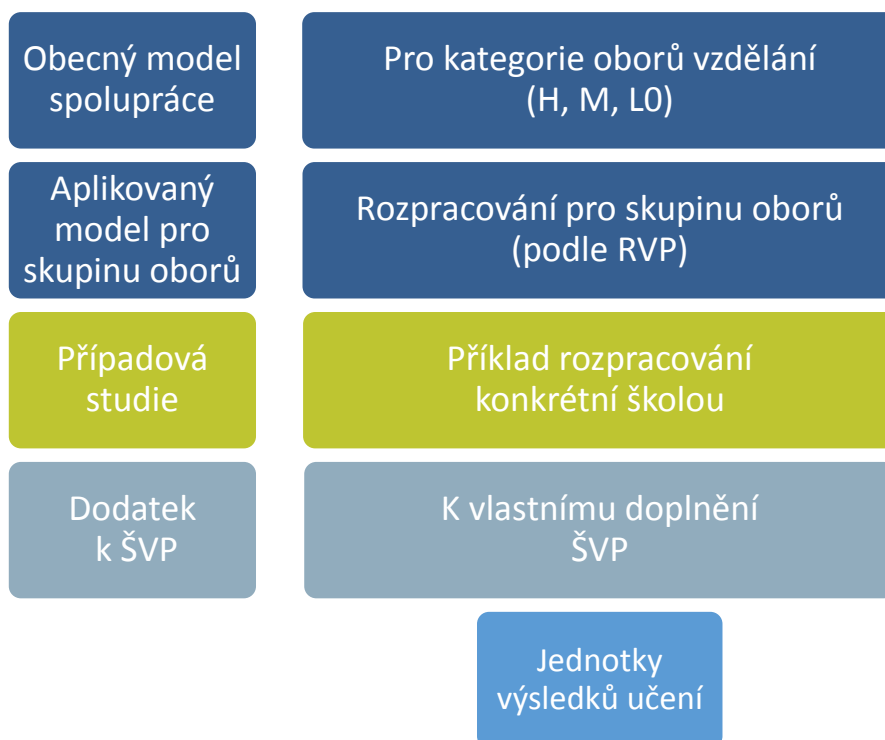
Snahou je přiblížit se požadavkům praxe. Uváděné náměty se zakládají na fungující dobré praxi. Veškeré uváděné údaje a informace jsou doporučujícího charakteru a jejich využití je na zvážení školy, která odpovídá za soulad s aktuálně platnou legislativou.

Doporučení vycházejí z obecných principů na podporu spolupráce mezi školami a firmami, která jsou popsány v obecném modelu spolupráce škol a zaměstnavatelů. Na příkladu zvoleného oboru vzdělání jsou rozpracovány pro určitou skupinu oborů do tzv. aplikovaného modelu, který se Vám právě dostal do ruky. Další inspiraci můžete nalézt v případových studiích, kde jsou uváděny příklady konkrétní spolupráce škol a zaměstnavatelů a sami si můžete rozpracovat vlastní plány spolupráce školy a firmy do tzv. plánu spolupráce. Ten pak můžete využít k doplnění k ŠVP formou dodatku pro konkrétní školní rok. Nejmenší jednotkou pro plánování a realizaci spolupráce je jednotka výsledků učení vhodná např. pro odbornou praxi žáků maturitních oborů. Tyto podklady naleznete na komunikační platformě <http://pospolu.rvp.cz>.

---

¹ V textu aplikovaných modelů používáme pro zaměstnavatelskou sféru také výrazy „sociální partner (dále SP)“, „firma“, „podnik“, „hospodářský subjekt“, „zařízení“ a podobně, vždy přitom máme na mysli též široký okruh právnických či fyzických osob, ať už soukromých či z oblasti veřejné správy a služeb nebo vědy, výzkumu a vzdělávání, které nejsou střední školou a se kterými mohou školy při odborném vzdělávání spolupracovat.

Pro účely podpory při navazování, plánování a vyhodnocování spolupráce škol a jejich sociálních partnerů byla vytvořena také metodická příručka k aplikovaným modelům spolupráce s názvem *Kráčíme Pospolu k efektivnější spolupráci škol a firem*², která poskytuje metodická doporučení k organizaci spolupráce, obsahuje údaje o tom, jak prakticky využívat modely spolupráce, předkládá informace o dalších materiálech zaměřených na podporu partnerství škol a zaměstnavatelů.

SLOVNÍČEK POJMŮ

Abychom si se školami a s firmami lépe porozuměli, byl vytvořen slovníček používaných pojmů. Zde najdete stručně vysvětlené pojmy související s problematikou spolupráce škol a zaměstnavatelů.

ODKAZ NA SLOVNÍČEK

http://pospolu.rvp.cz/filemanager/userfiles/nastroje/Slovnicek_pojm%C5%AF.pdf

LEGISLATIVNÍ PROSTŘEDÍ

ODKAZ NA PLATNÉ LEGISLATIVNÍ NORMY

http://pospolu.rvp.cz/filemanager/userfiles/nastroje/Obecna_legislativa_AM.pdf

² Viz <http://pospolu.rvp.cz/kracime-pospolu>.

POPIS CÍLŮ SPOLUPRÁCE ŠKOL SE ZAMĚSTNAVATELI

- Realizovat praktické vyučování na pracovištích zaměstnavatelů tak, aby žáci získali představu o reálném pracovním prostředí a práci v oboru při naplňování profilu absolventa;
- zvýšit roli zaměstnavatelů při přípravě žáků na budoucí profesi, aktivně zapojit jednotlivé zaměstnavatele do přípravy žáků;
- rozšířit teoretické znalosti žáků oboru vzdělání v praxi;
- využívat technologické vybavení zaměstnavatelů při odborném výcviku a odborné praxi žáků;
- rozvíjet návyky žáků související s bezpečností práce a ochranou zdraví při práci na pracovištích zaměstnavatelů;
- napomoci žákům osvojit si etický kodex ve firmě, rozvíjet komunikační dovednosti v pracovním kolektivu, rozvíjet orientaci v pracovně právních vztazích;
- zvyšovat odborné i klíčové kompetence žáků (a učitelů) za pomoci odborníků z praxe;
- realizovat kooperaci mezi odborníky z praxe a učiteli odborných předmětů zaměřenou na přenos zkušeností a znalostí v oboru;
- seznamovat žáky i učitele v prostředí školy nebo podniku s novými poznatky i trendy v konkrétním oboru vzdělání;
- získávat informace a vlastní zkušenost z reálného pracovního prostředí (žáci, učitelé) přímo, bez dalšího zprostředkování;
- podporovat nadané žáky a motivovat je k dalšímu vzdělávání a práci v oboru;
- přibližovat obsah výuky požadavkům pracovního trhu;
- zapojit zaměstnavatele do přípravy a realizace profilové části maturitní zkoušky (dále profilová MZ);
- seznamovat učitele s novými technologiemi a pracovními postupy; podpořit sdílení zkušeností mezi učiteli a odborníky z praxe;
- vytvářet a nabízet podmínky pro rozvoj odborných kompetencí učitelů³.

³ Dosažení cílů bude probíhat v souladu s odborným zaměřením ŠVP; odborné zaměření může být specifikováno např. dle druhů motorových vozidel, případně dle druhů pohonů.

VYMEZENÍ SKUPINY OBORŮ VZDĚLÁNÍ

Aplikovaný model spolupráce škol a zaměstnavatelů je určen pro obor vzdělání **39-41-L/01 Autotronik**, který byl vybrán jako reprezentativní pro celou skupinu oborů. Důvodem je četnost jeho zastoupení (počet žáků) ve vztahu k ostatním oborům vzdělání ve skupině. Model však vedle specifik týkajících se oboru vzdělání 39-41-L/01 Autotronik postihuje i obecné principy spolupráce škol a zaměstnavatelů pro danou skupinu oborů.

Další obory vzdělání zařazené ve skupině:

39-41-L/02 Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení

PRAKTICKÉ VYUČOVÁNÍ

Cíl: Zvýšení odborných a klíčových kompetencí žáků v reálném pracovním prostředí⁴

Praktické vyučování v oborech vzdělání v kategorii dosaženého vzdělání L0 zahrnuje realizaci praktických činností formou odborného výcviku a odborné praxe.

ODBORNÝ VÝCVIK

Cílem odborného výcviku je procvičit si v praxi znalosti a dovednosti získané ve škole, získat nové rozšiřující praktické dovednosti a naučit se spolupracovat v pracovním kolektivu. Cíle bude dosaženo směřováním k získání následujících odborných kompetencí odvozených z RVP pro obor vzdělání 39-41-L/01 Autotronik:

<http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP%203941L01%20Autotronik.pdf>.

Pojmy období **odborné přípravy** a období **odborného rozvoje**⁵ vyjadřují postupné osvojování odborných dovedností žáka. Žák po příchodu do odborného vzdělávání potřebuje získat elementární znalosti a dovednosti, to se odehrává v období tzv. odborné přípravy, pokrývající většinou 1. ročník. V tomto období zpravidla nelze umístit žáky v odborném výcviku do reálné praxe. Následně na ně navazuje období odborného rozvoje (2. a 3. ročník), které umožňuje již plné nasazení žáků do reálného pracovního prostředí.

1. Období **odborné přípravy** (na školních pracovištích):

- příprava na pracovištích školy (v dílnách, školním středisku) pod dohledem učitele odborného výcviku v časovém rozsahu dle ŠVP – doporučení viz Tabulka 1;
- výuku lze řešit modulově například tak, že se v pravidelných cyklech střídá teoretická výuka a praktická příprava žáků;
- výuka žáků s účastí odborníka z praxe se realizuje ve stanoveném rozsahu dle ŠVP.

2. Období **odborného rozvoje** (na pracovištích zaměstnavatelů):

⁴ RVP pro obor vzdělání 39-41-L/01 Autotronik nestanoví přesný poměr hodin odborného výcviku a odborné praxe, které mají probíhat v reálném pracovním prostředí. Proto je model možné rozpracovat v závislosti na podmínkách konkrétní školy a jejích sociálních partnerů také jiným způsobem. Doporučujeme realizovat odborný výcvik v co největším sepětí školy se zaměstnavateli.

⁵ Pojmy „období odborné přípravy“ a „období odborného rozvoje“ zavádí projekt Pospolu pro účely svých materiálů. Je možné je používat a pracovat s nimi, ale s vědomím, že nevycházejí z legislativy – nejsou obsaženy v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, ani ve vyhlášce č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

- produktivní práce žáků na pracovištích zaměstnavatelů s využitím moderního technologického vybavení, pod dohledem instruktorů praktického vyučování při střídavém režimu teoretického a praktického vyučování v časovém rozsahu dle ŠVP – viz Tabulka 1;
- rozsah odborného výcviku v reálném pracovním prostředí se doporučuje v rozsahu minimálně 240 hodin za celé období výuky;
- škola po dohodě s instruktory praktického vyučování stanoví minimální počet a technologické zaměření hodin odborného výcviku realizovaných na pracovištích smluvního partnera za jednotlivá pololetí, případně počet a rozsah podmiňujících a doplňujících stáží, exkurzí, seminářů atd. (v souladu s ŠVP).

Zpracování plánu odborného výcviku:

- rozsah odborného výcviku (dle RVP pro obor vzdělání 39-41-L/01 Autotronik je minimální rozsah praktických činností formou odborného výcviku stanoven na 30 týdenních hodin za celou dobu vzdělávání);
- doporučujeme navýšení minimálního rozsahu týdenních hodin – viz tabulka 1.

V rámci odborného výcviku v období **odborné přípravy** (zpravidla ve škole) získá žák v jednotlivých ročnících následující odborné dovednosti (Rozdělení činností do jednotlivých ročníků je orientační a každá škola si může program upravovat dle uvážení.):

1. ročník

- provádí základní operace ručního opracování technických materiálů a kovů včetně jejich přípravy před zpracováním – řezání, stříhání, sekání, probíjení, pilování, broušení atd.;
- zhotovuje podle technických výkresů a schémat strojním obráběním jednoduché součástky a podle potřeby je upraví ručním dohotovením;
- provádí základní úkony při demontáži a montáži motorových vozidel;
- používá pomůcky a nářadí pro demontáž, montáž a seřizování strojních součástí motorových vozidel;
- používá ruční mechanizované nářadí, základní stroje a zařízení;
- sestavuje a měří základní elektrotechnické obvody;
- dodržuje předpisy BOZP a protipožární ochrany.

2. ročník

- používá základní renovační technologie – navařování, rovnání apod.;
- stanovuje technický stav motorových vozidel pomocí měřidel, měřících přístrojů a diagnostických prostředků a zařízení;

- posuzuje použitelnost výbavy a výstroje motorového vozidla z hlediska provozu a bezpečnosti;
- identifikuje závady jednotlivých agregátů a prvků motorových vozidel, kontroluje a nastavuje předepsané parametry;
- provádí běžné demontážní a montážní práce při opravách motorových vozidel (převodové, hydraulické a pneumatické mechanismy apod.);
- demontuje, montuje, udržuje, seřizuje a opravuje jednotlivé části spalovacích motorů a příslušenství, usazuje motor;
- provádí diagnostiku, demontáž, opravu a montáž elektrotechnických částí motorových vozidel;
- rozpozná příčiny závad zapalování.

3. ročník

- provádí úkony k zajištění provozuschopnosti motorových a přípojných vozidel z hlediska měření emisí a stanic technické kontroly;
- přezkouší funkčnost smontovaných strojů a zařízení;
- udržuje, diagnostikuje, seřizuje a opravuje soustavy zajišťující činnost motorových vozidel;
- používá jednoduché zdvihací a jiné mechanizační prostředky;
- diagnostikuje s využitím osciloskopu zdrojovou, zapalovací a napájecí soustavu a řídicí jednotky;
- vyhledá zdroj rušení signálu a provede odrušení;
- zhotovuje jednoduché elektronické obvody, zapojuje součástky do elektronických obvodů;
- provádí demontáž, montáž a zapojení komunikační techniky (autorádií, přehrávačů, radiotelefonů aj.) a zabezpečovacího zařízení (centrálního zamýkání, alarmu apod.);
- absolvuje kurz řízení motorových vozidel skupiny C, včetně přípravy k získání řidičského oprávnění pro danou skupinu.

4. ročník

- provádí demontáž, montáž a seřizování mechanických, hydraulických a pneumatických komponent a součástí motorových vozidel;
- používá diagnostické přístroje, měřidla, pomůcky a náhradní díly pro seřizování a provádění oprav motorových vozidel a jejich agregátů;
- provádí paralelní a sériovou diagnostiku motorových vozidel včetně určení příčiny závad;
- identifikuje závady motorových vozidel s použitím diagnostických měřicích přístrojů;

- provádí demontáž, montáž a seřizování elektrických a elektronických systémů motorových vozidel, jejich testování a programování;
- koriguje program řídicích jednotek na základě vyhodnocení získaných parametrů motorového vozidla.

V rámci odborného výcviku v období **odborného rozvoje** (zpravidla v reálném prostředí firem) získá žák během jednotlivých ročníků následující dovednosti:

1. ročník

- provádí základní úkony při demontáži a montáži motorových vozidel.

2. ročník

- plánuje a realizuje přípravu vozidel, údržby a opravy, včetně stanovení nutného rozsahu prací na vozidle;
- udržuje, opravuje a seřizuje podvozkové části vozidel;
- provádí středně složité opravy převodových ústrojí motorových vozidel, výměny jednotlivé díly;
- vyměňuje a opravuje kola a pneumatiky, vyvažuje je a stanoví hloubku dezénu;
- kontroluje, doplňuje a vyměňuje provozní kapaliny;
- opravuje brzdy a brzdové soustavy s doplňováním a výměnou provozních kapalin;
- vyměňuje nebo opravuje nápravy včetně rozvodovek a diferenciálů.

3. ročník

- doplňuje a vyměňuje provozní hmoty a paliva, provádí odvzdušnění palivové soustavy;
- provádí funkční zkoušky, údržbu a opravy jednotlivých agregátů a prvků motorových vozidel;
- obsluhuje přístroje, měřicí a kontrolní pomůcky a zařízení;
- provádí základní ošetření a drobné opravy elektrotechnického zařízení a elektroinstalace motorových vozidel;
- vykonává záruční a pozáruční prohlídky silničních motorových vozidel, výměnu dílů jejich opravou i úpravou;
- provádí kontrolu motorových vozidel ve stanicích technické kontroly;
- vede záznamy o provedených pracích, zaznamenává provedené úkony v dokumentaci.

4. ročník

- posuzuje technický stav motorových vozidel, provádí kontrolu a funkční zkoušky jejich agregátů a jednotlivých částí;

- stanovuje rozsah a způsob složitějších oprav motorových vozidel;
- diagnostikuje a odstraňuje provozní závady na motorových a přípojných vozidlech;
- provádí záruční opravy a prohlídky motorových vozidel;
- provádí kontrolu motorových vozidel a jejich agregátů po opravách;
- vede dokumentaci o provedených kontrolách a opravách motorových vozidel, vyhotovuje protokoly o výsledcích kontrol motorových vozidel⁶.

Tabulka 1: Nezávazná ukázka rozvržení hodin odborného výcviku

Ročník	Odborný výcvik = (odborná příprava + odborný rozvoj) – celkem ⁷ (hodin)	Odborná příprava (ve školních dílnách) – (hodin)	Odborný rozvoj (na pracovišti zaměstnavatele) – (hodin)
1.	5–6 / 165–198	157–178	8–20 ⁸
2.	7–11 / 231–363	185–255	46–108
3.	9–12 / 297–396	158–179	118–238
4.	9–12 / 270–360	202–234	68–126
Celkem	30–41 / 963–1 317	702–846	240–492

Celková hodinová dotace odborného výcviku za 1.–4. ročník je 963–1317 hodin, z toho na pracovištích smluvních partnerů je to 240–492, to je 25–37 %.

ODBORNÁ PRAXE

Cílem je prohloubit školní odbornou přípravu v odborné praxi různými formami spolupráce se zaměstnavateli. Cíle bude dosaženo směřováním k dosažení následujících odborných kompetencí stanovených v RVP pro obor vzdělání 39-41-L/01 Autotronik.

Smyslem odborné praxe pro žáky je procvičit si získané školní znalosti a dovednosti v praxi, získat nové rozšiřující praktické dovednosti a naučit se spolupracovat v pracovním kolektivu. To znamená rozvíjet následující odborné kompetence:

- měřit a diagnostikovat technický stav silničních vozidel;

⁶ Součástí vzdělávání je také příprava k získání řidičského oprávnění skupiny C.

⁷ Při stanovování hodinové dotace se vychází z RVP a celkového počtu týdnů ve školním roce. Konkrétní rozložení podílu odborného výcviku na pracovišti zaměstnavatele ve vztahu k celkovému počtu hodin odborného výcviku je možné specifikovat dle podmínek a potřeb dané školy a zaměstnavatele.

⁸ Praktické vyučování realizované na pracovišti zaměstnavatele je v prvním ročníku vždy problematické, ale jedná se o nezávazný příklad při minimální dotaci.

- používat diagnostická a další technologická zařízení a přístroje;
- provádět montáže, opravy a seřízení silničních vozidel;
- zajišťovat po organizační stránce provoz opravárenství;
- zpracovávat požadavky na provozní materiál a náhradní díly;
- provádět kalkulaci nákladů na opravy motorových vozidel včetně zajišťování potřebného materiálu a náhradních dílů;
- zpracovávat podklady pro fakturaci za provedení autoservisních činností;
- vyplňovat technickou dokumentaci z oblasti evidence prováděných servisních a opravárenských opatření;
- provádět funkční kontroly po provedené opravě a seřízení motorových vozidel;
- dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci;
- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb;
- uplatňovat zásady péče a šetrného zacházení s majetkem zákazníka.

V rámci odborné praxe jsou ověřeny a rozvíjeny také klíčové kompetence žáků. V průběhu odborné praxe se rozvíjejí odborné a klíčové kompetence budoucích podnikatelů a vedoucích pracovníků.

NÁSTROJE PRO ZAJIŠTĚNÍ KVALITY PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

Pro zajištění standardů kvality při realizaci praktického vyučování doporučujeme využít zásad EQAVET (<http://pospolu.rvp.cz/eqavet>) a principů ECVET (<http://pospolu.rvp.cz/ecvet>).

To znamená především se zamyslet nad těmito podněty:

- předem se dohodnout na očekávaných výsledcích učení (škola a firma), které žák během praktického vyučování získá (vytvořit tzv. jednotku/jednotky výsledků učení), tzn. domluvit obsah a rozsah odborného výcviku/odborné praxe (očekávané výsledky učení, které má žák získat na pracovišti), zásady a způsoby hodnocení a validaci získaných výsledků učení (forma, kritéria včetně definování pracovních a hodnotících úkolů, četnost hodnocení);
- připravit text, který popíše podmínky, obsah praktického vyučování, očekávané výsledky učení, způsob jejich hodnocení, způsob validace a uznání výsledků učení; tato dohoda mezi vysílající organizací (školou), přijímající organizací a učícím se žákem zajistí, aby na všech stranách byla jasně stanovena pravidla, za kterých se bude praktické vyučování odehrávat; přílohou takové vzájemné dohody může být konkrétně vypracovaná jednotka výsledků učení, kterou žák absolvuje v rámci odborného výcviku nebo odborné praxe; tento text (vyjádřený formou určité dohody mezi zainteresovanými stranami) nenahrazuje Smlouvu o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování povinně uzavřenou mezi školou

a firmou, proto není možné tyto materiály vzájemně zaměňovat, každý slouží k jinému účelu; formuláře pro přípravu vzájemné dohody a jednotky výsledků učení naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#ECVET>;

- doporučujeme zavést pro každého žáka osobní záznam a do něho zaznamenat dosažené a ohodnocené výsledky učení. Osobním záznamem je myšlen dokument, kde jsou uvedeny skutečně dosažené a ohodnocené výsledky učení⁹. Může být součástí portfolio žáka (viz níže);
- hodnocení žáka na pracovišti provede instruktor praktického vyučování (dále instruktor) na základě předem definovaných, praktických hodnotících úkolů (které ověří získané výsledky učení). Tyto výsledky předá učiteli odborného výcviku. K jeho hodnocení učitel přihlíží při klasifikaci žáka. Za klasifikaci žáka je vždy zodpovědný učitel odborného výcviku.
- Dále je doporučeno zaměřit se na tyto záležitosti:
  - k povinnostem učitelů odborného výcviku¹⁰ patří i pravidelná kontrola žáků na pracovištích, kontrola souladu s dohodnutými výsledky učení; popř. úprava dohody mezi školou a firmou o nastavení výsledků učení, které by měl žák na pracovišti získat;
  - důležité je také sebehodnocení žáka – co během dne ve firmě vykonával za činnosti, co nového se naučil, co je naopak nutné ještě procvičit apod.; za tímto účelem si žák vede pracovní deník, který obsahuje také informace o docházce a průběhu odborného výcviku/odborné praxe na pracovišti; do pracovního deníku může provádět záznamy také instruktor praktického vyučování;
  - doporučujeme také zavést tzv. portfolio žáka, kam si každý žák může ukládat všechny záznamy o dosažených výsledcích učení (např. osobní záznamy nebo certifikáty za absolvovanou mobilitu a zpětnovazební dotazníky), případně deník z průběhu praktického vyučování; díky tomu může absolvent budoucímu zaměstnavateli lépe a srozumitelněji prokázat, jakými praktickými dovednostmi disponuje;
  - zaznamenání dosažených a ohodnocených výsledků učení do osobního záznamu - dokladem o absolvování odborného výcviku/odborné praxe by mohla být pracovní knížka AUTOJOB, která je profesní vizitkou svého držitele. Představuje potvrzení nadprůměrného hodnocení žáka a posléze profesionála v autobranži. Pracovní knížka provází svého držitele od absolvování odborné školy po celý profesní život a průběžně mapuje jeho kariéru. Elektronická forma umožňuje pravidelnou aktualizaci údajů, více na:

⁹ Možností je také vést tyto záznamy elektronicky.

¹⁰ Možností je však také určení jednoho pracovníka školy, který má na starosti nejen kontrolu žáků na pracovištích, ale také dojednává smluvní podmínky s firmami atd.

<http://www.autojob.cz/pracovni-knizka/>;

- rozsah pracovních činností žáka je velmi široký, a tak se může na jeho přípravě v průběhu celého období vzdělávání podílet více instruktorů; odborný rozvoj může také probíhat u více typů firem (např. ve firmách specializovaných na autoopravárenství, v autorizovaných servisech, u výrobců silničních vozidel nebo autodílů, u prodejců motorových vozidel, dodavatelů náhradních dílů aj.);
- pro podporu úspěšné realizace spolupráce škol a firem se doporučuje využít formulář, dostupný na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#EQAVET>, díky kterému je možné ověřit, zda se při poskytování praktického vyučování ve firmách nic neopomnělo; indikátory uvedené ve formuláři splňují požadavek využívání cyklu zajišťování kvality (plánování, provádění, hodnocení, revize), a jsou tedy v souladu se zásadami EQAVET;
- doporučujeme nastavení společných cílů školy a zaměstnavatele a dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle vyhodnocovat, a na základě toho se následně (např. po skončení školního roku) přehodnotí relevantnost nastavených cílů, kritérií a přijmou se opravná opatření pro další spolupráci;
- za klíčové je tedy možné považovat dobré naplánování spolupráce při realizaci odborného výcviku/ odborné praxe. Za tímto účelem doporučujeme připravit plán spolupráce formou dodatku k ŠVP. Formulář pro přípravu dodatku naleznete na <http://pospolu.rvp.cz/seznam-nastroju#plan-spoluprace>.

PŘÍKLADY HODNOTICÍCH KRITÉRIÍ

- Přístup k bezpečnosti: dodržování pravidel bezpečnosti práce, používání osobních ochranných pracovních pomůcek;
- přístup k práci: pracovní tempo, využívání pracovní doby, zodpovědnost za odvedený výkon;
- pořádek na pracovišti;
- teoretická připravenost na praktický výcvik: znalost technologických postupů, znalost správných pracovních pomůcek a nářadí;
- aktivita – udělá práci navíc, samostatně;
- kreativita – přijde s nápadem, osloví instruktora, navrhne řešení;
- flexibilita – schopnost přizpůsobit se změnám, rychlá orientace na novém pracovišti;
- dodržování docházky – dochvilnost, absence;
- komunikace s instruktorem (dotazy, omlouvání absencí, spolupráce při praktickém výcviku, řešení problémů).

PEDAGOGICKO-ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Praktické vyučování je organizováno např. v autorizovaných servisech motorových vozidel, opravárenských provozech, ve výrobních podnicích zaměřených na výrobu automobilů, automobilní techniky nebo autodílů, ve stanicích technické kontroly, stanicích měření emisí, u prodejců motorových vozidel, dodavatelů náhradních dílů aj. na základě smluvního vztahu školy a firmy o zajištění odborné praxe/odborného výcviku (škola uzavírá s poskytovatelem praktického vyučování tzv. Smlouvu o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování).

Ve 2. a 3. ročníku v rámci **odborného rozvoje** (na reálném pracovišti) je v některých případech možná výuka celé skupiny žáků pod vedením učitele odborného výcviku, ve 4. ročníku lze odborný rozvoj u některých žáků realizovat individuálně.

Odborná praxe je v souladu s RVP pro obor vzdělání 39-41-L/01 Autotronik zařazena v minimálním rozsahu 4 týdny za celou dobu vzdělávání a realizuje se na pracovištích smluvních partnerů. Doporučuje se navýšení časové dotace pro realizaci odborné praxe (např. s využitím disponibilních hodin dle RVP) a její uskutečnění ve dvou až třítydenních souvislých blocích.

SMLUVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- zabezpečení podmínek pro vykonání praktického vyučování tak, aby byly naplněny veškeré požadavky zákonných předpisů;
- stanovení pravidel, podmínek a povinností pro žáky, školu i sociální partnery;
- postupy při řešení případných nestandardních situací a incidentů (např.: pojištění žáka proti úrazu, pojištění žáka proti způsobené škodě apod.).

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

- Vedení školy určí pracovníka zodpovědného za navázání spolupráce a komunikaci se zaměstnavateli;
- po vytipování a dohodě s konkrétním zaměstnavatelem o možnosti realizace praktického vyučování zaměstnavatel určí personální zajištění pracovníky, kteří povedou praktické vyučování na konkrétním pracovišti (instruktoři);
- Za rozvoj odborných kompetencí žáka (dle možností zaměstnavatele) je v období odborného rozvoje spoluzodpovědný **instruktor** z firmy, který je učitelem odborného výcviku seznámen s osvojenými kompetencemi žáka a je schopen je v reálném pracovním prostředí prohlubovat;
- funkci instruktora může vykonávat pracovník působící se firmě např. na pozici: přijímací technik, mistr údržby a oprav motorových vozidel, vedoucí autoservisu či autoopravny, diagnostik apod.;

- na přípravě žáka se může podílet více instruktorů z jedné firmy, respektive odborný rozvoj může probíhat ve více firmách.

Využití odborníků z praxe v období odborné přípravy (v prostředí školy) od 1. do 4. ročníku se doporučuje v časovém rozsahu (počet hodin ročně): 2–8 hodin v 1. ročníku, 8–16 hodin ve 2. ročníku, 12–24 hodin ve 3. ročníku, 10–20 hodin ve 4. ročníku¹¹.

Pro zvýšení úrovně praktického vyučování v období odborné přípravy se doporučuje jmenovat některého pracovníka firmy jako „patrona školy“, ten hodnotí úroveň vybavení školy i úroveň pedagogů.

Popis role a zapojení instruktora praktického vyučování při výuce žáka¹²:

- instruktor spoluzodpovídá a učitel odborného výcviku komplexně zodpovídá za přípravu žáka, učitel odborného výcviku konzultuje s instruktorem metody a formy výuky žáka (žáků) při konkretizaci dílčích kompetencí jak odborných, tak klíčových vztahujících se k výkonu činností v reálném prostředí;
- poskytuje žákům informace o firmě a požadavcích zaměstnavatelů;
- dohlíží na žáky při praktických činnostech;
- hodnocení žáka provádí instruktor v součinnosti s učitelem odborného výcviku na základě předem určených pravidel způsobu hodnocení;
- každý žák si vede pracovní deník, do kterého zaznamenává svou činnost ve firmě, tu mu potvrzuje instruktor;
- mezi povinnosti instruktora patří i zabezpečení dle požadavků BOZP a PO;
- jeden instruktor se při praktickém vyučování může věnovat maximálně 6 žákům.

Při realizaci praktického vyučování je kladen důraz na **socializační aspekt** v reálném pracovním prostředí, kde se rozvíjí zejména:

- týmová práce, její vztah k chodu podniku;
- vztah k práci, podniku, kolektivu a pracovníkům;
- získání pracovních návyků, odpovědnost;
- schopnost sebereflexe a sebehodnocení ve vztahu k dosahovaným pracovním výsledkům, snaha o identifikaci a nápravu nedostatků;
- kreativita, spolehlivost, ochota;

¹¹ Časová dotace je ovšem velmi individuální, záleží na možnostech odborníka z praxe i na jeho specializaci, neboli zařazení do konkrétního ročníku se řídí i tím, které znalosti či dovednosti odborník z praxe žákům předává.

¹² Povinnosti a kompetence přidělí instruktorovi nadřízený ve firmě, protože instruktor je vždy zaměstnancem firmy, ale tyto kompetence a povinnosti jsou předem dány dohodou zástupce školy se zástupcem firmy.

- loajalita k zaměstnavateli, škole;
- dodržování morálních principů a zásad společenského chování;
- profesionalita při jednání se zákazníkem, profesní etika;
- zvýšení povědomí o možnostech uplatnění po ukončení vzdělávání.
- i žádoucí pracovní návyky, odpovědnost za výsledky vlastní práce i za výsledky celého pracovního týmu;
- motivace pro práci v daném oboru.

PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Vytipování potenciálního sociálního partnera v souladu s oborem vzdělání (možnost i v návaznosti na bydliště žáka), kde bude realizováno praktické vyučování (autorizované servisy motorových vozidel, opravárenské provozy, výrobní podniky zaměřené na výrobu automobilů, automobilní techniky nebo autodíly, stanice technické kontroly, stanice měření emisí, prodejci motorových vozidel, dodavatelé náhradních dílů aj.).

TECHNOLOGICKÉ A ZAJIŠTĚNÍ

a) Pracoviště školy (dílny) umožňující nácvik všech dílčích činností a dovedností stanovených v ŠVP (jeho doplnění), pro přípravné období by měla být vybavena pro nácvik těchto činností¹³:

- 1. ročník: ruční zpracování technických materiálů, základy strojního obrábění kovů, tváření kovů (stříhání, ohýbání, rovnání, broušení, pilování, lisování), svařování, základy klempířských prací, základy elektrotechniky a elektrických měření, základy demontáže a montáže motorových vozidel;
- 2. ročník: základy demontážních a montážních prací, diagnostika motorových vozidel, opravy motorových vozidel – osobní automobily, opravy a seřizování podvozků a náprav, základy elektroinstalace motorových vozidel, diagnostika a mechanické opravy motorů, brzd a podvozků;
- 3. a 4. ročník: diagnostika a opravy motorových vozidel, motorů a jejich příslušenství, opravy převodových ústrojí, pneu a geometrie řízení, elektronické zařízení motorových vozidel, řízení motorových vozidel skupiny C, včetně nácviku jízd – autoškola – nebo zajistit smluvně.

Jednotlivá pracoviště praktického vyučování ve škole by měla být vybavena příslušnými pracovními stoly, ručním nářadím, ručními a strojními nástroji, mechanizovaným nářadím, strojním zařízením, přípravky, měřidly, zkušebními zařízeními, kontrolním zařízením, diagnostickými přístroji, elektronářadím apod. Škola

¹³ Blíže viz seznam kompetencí, které žák získá v rámci přípravného období (viz výše v části Odborný výcvik).

zároveň musí zabezpečit veškerý kovový materiál (plechy, profilový materiál aj.), spojovací materiál, náhradní díly, náplně do vozidel aj.

b) Rozsah činností, které má žák absolvovat v období svého odborného rozvoje na **pracovištích zaměstnavatelů**, je velmi široký a může se stát, že všechny činnosti nebude možné realizovat u jedné firmy – autoservisu, autoopravny apod. Odborný rozvoj bude v takových případech nutné rozdělit na několik částí, které bude žák postupně absolvovat u různých firem. Hodinové dotace jednotlivých modulů mohou být v rozsahu možností jednotlivých firem, ale součet dotací v rámci celé doby vzdělávání by měl být v rozsahu minimálně 240 hodin.

BOZP – způsob zajištění (ochranné pracovní prostředky)

- Základní vybavení žáka osobními ochrannými pracovními pomůckami (OOPP) zajistí škola – pracovní obuv a oděv;
- vybavení žáka OOPP nad rámec vydaných pracovních bot a oděvů potřebných pro výkon určité pracovní činnosti na pracovišti firmy je povinná zabezpečit firma, v dohodě mezi školou a firmou je tuto povinnost nutno zakotvit, anebo se domluvit na jiném způsobu zabezpečení žáka OOPP;
- úvodní školení BOZP potřebné pro práci ve školních dílnách provede škola, která současně vydá žákovi zápisník BOZP, další školení BOZP pro práci ve firmách provede firma a školení vyznačí v zápisníku BOZP; zápisník BOZP je žákovi vydán na celý průběh jeho výuky.

VYUŽITÍ NÁRODNÍ SOUSTAVY POVOLÁNÍ A NÁRODNÍ SOUSTAVY KVALIFIKACÍ

- Daný obor vzdělání připravuje žáky na pozdější výkon specifických povolání dle NSP (Národní soustava povolání: <http://www.nsp.cz>):
  - odborný směr: Strojírenství, kvalifikační úroveň NSP 4:
http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_ip=30380;
- možnost ověřování kompetencí s využitím hodnoticích standardů NSK (Národní soustava kvalifikací: <http://www.narodnikvalifikace.cz>)¹⁴;
- standardy určují požadavky zaměstnavatelů pro konkrétní pozice, proto je ověření podle těchto standardů možností zjistit a prokázat, že žák na pracovišti získal dovednosti požadované v praxi;
- podle podmínek pracoviště je možné se zaměřit na získání zkoušky z profesní kvalifikace:
  - obor kvalifikace: Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika:
<http://www.narodnikvalifikace.cz/vyber-kvalifikace/profesni->

¹⁴ Definována zákonem č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

[kvalifikace/skupiny-oboru-11](#);

- obor kvalifikace: Strojírenství a strojírenská výroba:

<http://www.narodnikvalifikace.cz/vyber-kvalifikace/profesni-kvalifikace/skupiny-oboru-10>.¹⁵

---

¹⁵ Pro obor vzdělání 39-41-L/01 Autotronik nebyla v době tvorby modelu vytvořena žádná PK.

VYUŽITÍ ODBORNÍKŮ Z PRAXE

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

Odborník z praxe je zástupce zaměstnavatelské sféry ve výuce nebo při aktivitách spojených s osvojováním odborných kompetencí žáků.

Přispívá k doplnění výuky o specifické odborné poznatky a dovednosti např. formou krátkodobého kurzu, ukázky, přednášky apod. Zapojení odborníka z praxe má podněcovat rozvoj a zájem žáků o obor a doplňovat jejich odborný přehled o novinky z oboru.

Odborník z praxe může spolupracovat se školou při zadávání praktických úkolů a jejich řešení ve firmě, např. při exkurzích v podniku apod. Může však působit i na půdě školy, např. vstupovat do teoretické či praktické výuky, a to vždy za přítomnosti učitele daného předmětu.¹⁶

Je nutné zodpovědně vytipovat takového odborníka, který bude vyhovovat nejen po stránce odborné, ale také bude schopen své zkušenosti zajímavě žákům přiblížit.

Odborníkem z praxe pro účely zapojení firmy do přípravy žáků může být:

- zaměstnanec firmy – zkušený pracovník s dlouholetou praxí, např. mechanik opravář motorových vozidel, automechanik, mechanik pneuservisu, servisní technik, přijímací technik, technicko-hospodářský pracovník aj.;
- vedoucí pracovník firmy – vedoucí autoservisu, stanice technické kontroly, prodejny automobilů, výrobního podniku zaměřeného na výrobu automobilů, automobilní techniky či autodílů aj.;
- OSVČ zabývající se činností, která je v souladu s potřebami oboru – např. soukromý živnostník v autoopravárenství, majitel autoservisu.

ZPŮSOBY ZAPOJENÍ ODBORNÍKA Z PRAXE

Odborník z praxe může být zapojen buď pravidelně (systematicky) nebo nepravidelně a v různém časovém rozsahu, který určí škola.

Způsoby zapojení odborníka z praxe:

- do běžné výuky – jako součást vyučovací hodiny;

¹⁶ Pro vysvětlení rozdílu mezi odborníkem z praxe a instruktorem praktického vyučování: instruktor je zaměstnanec firmy, který se se žákem setkává pouze v prostředí firmy a vede ho během odborného výcviku nebo během odborné praxe. Odborník z praxe se se žáky může setkat jak na půdě školy, tak ve firmě (např. při exkurzi apod.).

- povinný/volitelný, případně nepovinný předmět (např. strojírenská cvičení, elektronika a diagnostika, autodiagnostika – pro žáky se zvýšeným zájmem o daný obor);
- seminář (i např. jako součást povinného/volitelného/nepovinného předmětu) v prostředí školy/firmy;
- exkurze v prostředí firmy (popis exkurze na pracoviště konané pravidelně v rámci výuky odborných předmětů nebo odborného výcviku; popis cílů, průběhu, organizace a zabezpečení, způsobu hodnocení a vazby na ŠVP);
- workshop (jednorázový nebo opakovaný, vázaný např. k vybranému tematickému celku) v prostředí podniku, případně školy – zařazení workshopů nebo vzdělávacích kurzů v rámci výuky odborných předmětů nebo mimo ni; popis cílů, průběhu, organizace a zabezpečení, způsobu hodnocení a vazby na ŠVP;
- vedení cvičení ve školní dílně;
- vedení samostatné odborné práce (popis způsobu spolupráce s odborníky z praxe v rámci vedení práce nebo jiné formy spolupráce při přípravě na profilovou část maturitní zkoušky, zejména praktickou zkoušku – např. volba tématu, pomoc při materiálním zajištění zkoušky apod.);
- konzultace k samostatné odborné práci¹⁷, její oponentura či účast při obhajobě (možnost zapojení odborníka z praxe do přípravy žáka na složení profilové části maturitní zkoušky);
- organizace soutěží k ověření znalostí žáků;
- jednorázová odborná přednáška;
- patron spolupráce se školou (celoroční program);
- odborný garant za podnik při praktické zkoušce v rámci profilové části maturitní zkoušky (spoluúčast při volbě tématu, osobní účast u maturitní zkoušky);
- jiné zapojení – dny otevřených dveří ve škole, třídní schůzky rodičů, kulturní dny školy, prezentace své firmy, nabídka služeb, zapůjčení technického vybavení, materiální dary do soutěží žáků, ale i do výuky.

HODNOCENÍ PŘÍNOSU ODBORNÍKA Z PRAXE A HODNOCENÍ KVALITY

- Nastavení cílů spolupráce školy a odborníka, dohodnutí kritérií, jimiž se budou dosažené cíle hodnotit, vyhodnocení dosažených cílů, přehodnocení relevantnosti nastavených cílů, kritérií a přijetí opravných opatření pro další spolupráci;

---

¹⁷Role konzultanta je pouze poradní a hodinový rozsah konzultací určuje ředitel školy.

- zajištění kvality ve smyslu hodnocení výuky (z různých úhlů pohledu – z pozice školy, žáka, odborníka/podniku i souladu s RVP/ŠVP);
- spoluúčast odborníka na hodnocení žáků – odborník může zadávat a hodnotit jen dílčí úkoly (testy), ale závěrečná klasifikace bude v kompetenci učitele; i na zadání dílčích úkolů spolupracuje odborník s učitelem¹⁸;
- žáci mohou např. psát vstupní a výstupní test nebo je možné prověření praktických dovedností;
- přínos odborníka se může projevit i při různých soutěžích znalostního či praktického charakteru;
- akcent na motivační prvky – ceny pro výherce ve formě zapojení se do projektu firmy, stáže např. také u zahraničního partnera apod. (propojení s prvky ECVET);
- samostatná práce na zvolené téma;
- žák může získat např. i certifikát od firmy o absolvování kurzu, workshopu, atd.

ČASOVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Škola po dohodě s odborníkem stanoví časovou dotaci využití odborníka z praxe (počet hodin za pololetí, případně počet exkurzí, seminářů atd.);
- možnost využití disponibilních hodin z RVP.

PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Ve škole s využitím vybavení školy, popřípadě pomůcek donesených odborníkem (včetně např. instruktážního videa, ukázky nástrojů, přístrojů, výrobků);
- v podniku s využitím jeho technologického vybavení;
- kombinovaná varianta – část výuky ve škole, část v podniku.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Ředitel školy určí pedagogické pracovníky zodpovědné za realizaci spolupráce s odborníkem:

- definování podílu odborníka z praxe a učitele na výuce v souladu se způsobem realizace výuky navrženým v obsahu;
- v případě výuky mimo školu – potřeba zajistit pedagogický dozor.

¹⁸ V případě, že odborník z praxe je učitelem střední školy v souladu s § 9) odst. 8) zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jeho role není pouze podpůrná a může zadávat testy i hodnotit žáky sám.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Zajištění odměn zapojených odborníků z praxe do výuky;
- možnost daňových úlev pro firmu i zaměstnance (náklady na získání profesní kvalifikace nebo Osvědčení o učitelské způsobilosti, v současnosti možné jako daňové odpočty – výdaje za zvyšování kvalifikace¹⁹);
- náklady spojené s cestou odborníka z praxe do školy či učitele na exkurzi nebo workshop v podniku – pracovní cesta, pojištění;
- reciprocita – protislužba školy, např. vyškolení zaměstnanců podniku;
- jiné.

---

¹⁹ Viz zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, § 227–235 (odborný rozvoj zaměstnanců); dále také zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, § 108 (rekvalifikace).

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Cíl: Přibližování obsahu výuky potřebám zaměstnavatelů

Požadavky na profilovou část maturitní zkoušky (dále profilová část MZ) jsou dány kurikulárními dokumenty. Příprava školního vzdělávacího programu a kvalitní plánování a realizace vzdělávacího programu společně s regionálními zaměstnavateli umožní v závěru vzdělávacího cyklu i zapojení zaměstnavatelů do realizace profilové části maturitní zkoušky.

Zapojení zaměstnavatelů do profilové části maturitní zkoušky může mít několik podob:

- pomoc při zabezpečení praktické zkoušky na pracovišti zaměstnavatele;
- pomoc při volbě témat pro praktickou zkoušku.

Profilová část MZ zahrnuje podle zákona č. 561/2004 Sb., § 79, 2–3 zkoušky, které mohou být realizovány formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí, písemné zkoušky, praktické zkoušky, maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí, nebo kombinací uvedených forem (hodnocení jednotlivých zkoušek probíhá zvlášť). Počet zkoušek a jejich formu stanoví ředitel školy, nebo jsou stanoveny příslušným RVP. RVP pro odborné vzdělávání určují, že jedna ze zkoušek profilové části MZ musí být formou praktické zkoušky nebo formou maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí.

Doporučujeme zaměřit se především na formu praktické zkoušky, která je zaměřena na ověření konkrétních pracovních činností a dovedností vztahujících se k danému oboru vzdělání a kvalifikaci. Tato forma je také vhodná pro realizaci spolupráce se sociálními partnery (SP).

OBSAH A POSTUP

Při realizaci profilové části MZ se doporučuje věnovat pozornost následujícím bodům:

- stanovení forem pro 2–3 zkoušky profilové části MZ v souladu s legislativou (vyhláška MŠMT č. 177/2009 Sb.) a profilem oboru vzdělání, zohlednění možnosti zapojení SP;
- vymezení vazby jednotlivých zkoušek na kompetence absolventa v RVP a ŠVP;
- stanovení zkušebních předmětů (tj. předmětů nebo ucelených částí vzdělávacího obsahu) v souladu s legislativou pro zvolenou formu;
- rozpracování obsahu jednotlivých částí zkoušek profilové části MZ (návrhu témat);

- určení postupů realizace jednotlivých forem profilové části MZ pro daný obor vzdělání;
- harmonogram řešení, zohlednění organizačních podmínek konání profilové části MZ daných legislativou (zvl. § 79/3 zákona č. 561/2004 Sb., § 18 vyhlášky MŠMT č. 177/2009 Sb.).

ÚSTNÍ, PÍSEMNÁ A PRAKTICKÁ ZKOUŠKA

Pro úspěšnou realizaci těchto forem profilové části MZ je vhodné stanovit obsah a způsob konání zvolených forem profilové části MZ včetně nastavení kritérií ověřování a hodnocení výkonu žáků v dané zkoušce, konkrétně je třeba věnovat se těmto bodům:

- vymezení obsahu profilové části MZ na základě RVP konkrétního oboru vzdělání a jeho rozpracování do témat, zkušební témata se mohou vztahovat také k odbornému zaměření/ profilaci ŠVP;
- porovnání témat s kompetencemi absolventa a stanovení vhodné formy zkoušky k jejich ověřování (ústní, praktická, písemná, kombinovaná);
- zveřejnění témat ředitelem školy pro jednotlivé části zkoušky;
- popis pojetí praktické zkoušky v daném oboru vzdělání: obsah zkoušky, způsob jejího konání, materiální a jiné zajištění, zapojení SP včetně možnosti realizace zkoušky na pracovišti SP;
- popis pojetí písemné zkoušky v daném oboru vzdělání, pokud bude součástí profilové části MZ (témata, způsob volby zkušebního tématu žáky, rozsah a způsob konání zkoušky);
- stanovení kritérií ověřování a hodnocení výkonů žáků pro jednotlivé části zkoušky a zkušební témata; kritéria zahrnují nejen požadavky na odborné kompetence, ale rovněž na vybrané klíčové kompetence (adekvátně podle formy zkoušky a tématu);
- vymezení nezbytných materiálních podmínek pro realizaci dané zkoušky (pomůcky, přístrojové a jiné zařízení);
- u kombinované formy zkoušky nastavení způsobu hodnocení pro jednotlivé části a pro celkové hodnocení.

PROSTOROVÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Vyhledat vhodné sociální partnery s profilem činnosti odpovídajícím danému oboru vzdělání, s moderním technologickým vybavením a dalšími vhodnými podmínkami (např. na základě dosavadní spolupráce) k zajištění průběhu i samotného procesu přípravy na profilovou část MZ;

- při větším počtu žáků je potřeba zajistit více smluvních partnerů v případě, že žáci jsou umisťováni do menších autoservisů, kde je obvykle přijatelný počet žáků 1–3.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

- Vytipovat ve spolupráci se SP možnosti spolupráce pro profilovou část MZ a vhodné odborníky z praxe k přípravě a realizaci vybraných forem profilové části MZ;
- vymezit smluvně podíl a podmínky participace SP (organizace i jednotlivce) na přípravě a realizaci příslušných forem profilové části MZ včetně finančního a organizačního zajištění;
- umožnit účast odborníků z praxe u profilové části maturitní zkoušky v etapách přípravy témat, vedení prací a hodnocení výsledků jednotlivých částí zkoušek profilové MZ;
- zvýšit podíl zapojení SP do přípravy a realizace profilové části MZ.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Předpokládané osobní a provozní náklady:

- osobní náklady na činnosti odborníka/ů z praxe týkající se přípravy zadání (zkušebních témat a konkrétních úkolů) pro praktickou zkoušku (popř. další formy) v rámci profilové části MZ;
- provozní náklady sociálního partnera týkající se poskytnutí technického zázemí pro realizaci praktické maturitní zkoušky na pracovišti SP (např. přístrojové, materiální a jiné vybavení);
- stanovení nákladů je individuální pro každý specifický případ, může např. záviset i na osobní domluvě apod.

DOPORUČENÁ LITERATURA

- KAŠPAROVÁ, Jana a kolektiv. *Profilová maturitní zkouška v odborných školách. Příručka pro učitele středních odborných škol*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012. ISBN 978-80-87-063-95-8.

STÁŽE UČITELŮ ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ, ODBORNÉHO VÝCVIKU A VYBRANÝCH VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Cíl: Pomoc zaměstnavatelů při zkvalitňování procesu výuky

PLÁNOVÁNÍ STÁŽE

Při plánování stáže realizované na pracovišti sociálního partnera je třeba zohlednit:

- cíle stáže;
- minimální rozsah: podle účelu stáže a možnosti školy a firmy (po dohodě mezi školou a firmou minimálně dva týdny a dále dle ŠVP);
- minimální počet zapojených učitelů (z jedné školy, z více škol);
- popis a forma zapojení učitele v rámci stáže (podrobný rozpis aktivit, které jsou součástí stáže, např. práce s konkrétními nástroji, přístroji či stroji, účast učitele na dílčích úkolech firmy, formy spolupráce více učitelů z různých škol a pracovníků firmy při řešení konkrétních úkolů), předpokládané činnosti vykonávané na stáži, předpokládané osvojení odborných kompetencí v rámci stáže;
- požadavky na stážistu – materiální, technické, personální a osobnostní;
- místo odborné a časově náročné stáže je možné uskutečnit řízený rozhovor se zaměstnancem vybrané firmy vč. případné exkurze do této firmy, s cílem doplnit a rozšířit teoretické znalosti učitele o poznatky z praxe.

Vzhledem ke vzdělávacímu procesu je třeba zohlednit:

- vazba předmětu stáže na RVP/ ŠVP (vzdělávací oblasti, obsahové okruhy, náplň učiva a odborné kompetence jsou dány vzdělávacími cíli v těchto dokumentech);
- forma a termín stáže;
- personální zajištění stáže (odborné požadavky na pracovníka zodpovědného za odborné vedení učitele/ů v průběhu stáže, počet pracovníků firmy zapojených do spolupráce v rámci stáže aj.);
- nastavení pravidel spolupráce: podíl odborníka z firmy a učitele na vymezení cílů stáže, jejího průběhu a očekávaných výsledků, s kým bude učitel spolupracovat, kdo bude hodnotit dosažené výsledky apod.;
- pracovní podmínky (kdo zajistí přístup učitele na pracoviště, vybaví ho pracovním oděvem / ochrannými prostředky, kdo proškolí učitele BOZP apod.);

- využití prvků ECVET pro zvýšení odborných kompetencí učitelů.²⁰

Odborné stáže učitelů odborných předmětů a odborného výcviku by měly být směřovány např. do těchto oblastí:

- moderní trendy ve vývoji automobilů a automobilní techniky;
- užití nových výrobních technologií v automobilním průmyslu;
- využití nových technologií a metod v autoopravárenství;
- propojení autoopravárenských služeb s celkovou péčí o zákazníka;
- ekonomika a provoz autoservisu, prodejny autodílů apod.;
- vývoj a specifika elektronických systémů v motorových vozidlech;
- návaznost spolupráce autotronika s ostatními profesemi v autoopravárenství;
- možnosti uplatnění autotronika na trhu práce;
- vazba na RVP (příslušné vzdělávací oblasti, obsahové okruhy a prvky učiva, odborné kompetence), které souvisejí s předmětem stáže;
- spolupráce by měla vést ke zvýšení kvality znalostí, dovedností a schopností absolventů, výsledky stáže by se proto měly odrazit v úpravě ŠVP školy.

VYHODNOCENÍ STÁŽE

- Způsob ověřování výsledků stáže (co, kde, kdy, jak často, v jakém pořadí se bude hodnotit, kritéria hodnocení);
- nástroje evaluace (čím bude ověřeno dosažení předpokládané cílové úrovně stáže, např. praktické předvedení práce s nástrojem, přístrojem či strojem, zpracování instruktážního materiálu pro žáky učitelem, vytvoření dílčího produktu aj.);
- hodnocení průběhu a výsledků stáže učitelem/ učiteli a zástupci firmy (včetně různých forem spoluúčasti odborníků z firmy, např. prostřednictvím společného hodnotícího rozhovoru, semináře pro více učitelů apod.);
- doklad o úspěšném absolvování a zakončení stáže (čím bude doloženo, typ dokladu, který úspěšný absolvent obdrží);
- možnost získání certifikátu;
- hodnocení vlivů stáže na zkvalitňování procesu výuky, přínosu pro žáky, školu;
- návrhy na opatření vyplývající z výsledků stáže (např. na úpravy ŠVP);
- využití prvků EQAVET (společné nastavení cílů a očekávaných výsledků stáže; jak bude hodnoceno, zda bylo cílů dosaženo; jak budou hodnoceny

²⁰ Viz <http://pospolu.rvp.cz/ecvet>.

přínosy stáže; co lze příště udělat jinak; jaká opatření budou přijata pro zlepšení průběhu a výsledků stáže).²¹

FINANČNÍ PODMÍNKY

- Částka na zajištění stáže pro jednoho učitele;
- výše odměny pro školitele/mentora z firmy;
- cestovní náklady učitele do sídla firmy;
- pojistné hrazené za učitele (pojištění pro případ úrazu učitele, škody způsobené firmě v průběhu stáže apod.).

---

²¹ Viz <http://pospolu.rvp.cz/eqavet>.

